

ცნობის უპირსელი

სურათებიანი დამატება

მოკლეობა

(შედეგი*)

ივანზე ამოვიდა გრძელ დაგლეჯილ ჩოხიანი, დაკრე-
ბულ წულთი; წელში მოხრილი, გატეხილი, თხელ წვერა
გლტეი.

— სიცოცხლე ბატონს, — სთქვა მან და მოხიდა ყაბა-
ლახი.

— გაგიმარჯოს, რა ამბავია ვაბილავ? საყენიზა იქნები
ახლა შენ მოსრული, — უთხრა მას ფრიდონმა, მოუკიდა პაპი-
როს ცეცხლი და ჩამოკადა სავარძელში.

— არა, ბატონო, აგერ ციკისი წასაყვანათ ვიხედილი...

— რავე ციკისი, მაგალინის? რავე, გაღიერი ყაბახო?
ამისანა დროზე, აღდგომა კარზე, შეიღებე ჩამომივიდა; მე
მოსამსხურე აღდგომას მინდა: სტუშპირა, მასინმელია, თვა-
რა... — გლტეი ვაჭუმეხული იღვანდა. — არა, არ შემიძლია, აგერ
ვიზინა კიდევ გოგოს და ბიჭს და მერე გამოუშობ, მერე,
თუ გინდა, ორი კვირითაც წვიყვანე.

— არა, ბატონო, მე თლა მინდა წვეყვანო თქვენგან
ჩემი ციკი... შენ მჭირია, ბატონო.

— თლავა? — გაეცხარა უცებ ფრიდონ, არ ელოდა ამის-
თანა თანებულობას ამ „ჩოხიანის“ „გამილიისანან“, — შენც
ბუტიკობი, ყაბახო? შენს ოხტს მაინც კი მუელა, ვაბილავ; თუ
კაცი ეყოფილვარ... საყენზე არ მიგასუნებოვ; თუ ფრიდონ
ფარვარი შეილი ეყოფილვარ... ვადგარია თქვენ იმ ვინცა, ახალ-
მოდის ქუდიანი, ყაზირალები რომ იარებიან... საყენზე
ტყული არ იფიქრებ... — ჩანდა, რომ ფრიდონს უნდოდა საყა-
ნის მიუტეცლობით შეეშინებინა გლტეი.

— არა, ბატონო, ნუ შეიწუხებ თავს. — მიუგო გლტემა
დამშვიდებით, — მე, ბატონო, უნდა მომეხსენებია, რომ წერო-
ულს აღორ მინდა საყენ-მეთქი... ხელს არ მამლევეს...

— აა, ჰოო, ჰოო... შენც, შენც... — ბრაზ-მოკრული
ფრიდონ ერთ წუთს შესდგა, მერმე მივიარა გლტეს და დაუწყო
ყვირილი, — ვადიარე, ვადიარე ექვანდა, არ დავინახოს ჩემმა
თვალებმა, შენ ვადიარეული, წვეთრთი და წაართვი შენი
გამომივიც... რავე უმკრეს ყველამ პირის!.. უთქვენეთ ვერ
ვიცნობარეთ გავინდა? ჯერ ქონი ვაჩვენე და იმხანა ვინ დე-
ბიან საყენე, მეციკი აგერ ქაბულეთოლებს და რაქველებს, რომ
ჩამევიყვან აქნაი და ვამუშავებს, მაშინ კი შემეხვეწებით...
მეცეკობი... — აღდგომეხული ფრიდონ დიდხანს იმუქრებოდა,
ყვიროდა და აბრაზუნებდა ფტეხებს.

ქნინა, შემკრთალი, შეშინებული მისწერებოდა ქმარს
მუშახრებით.

— ვიპმე, რა ვქნათ ახლა, ვინ გავციკეთებს სადილ-ვახ-
შამს; დღეს მაინც გიციკეთებია ამ ციკას, — წარმოსთქვა მან
და ჩჭარის ნაბიჯით წვიდა უკან ოთახებში, სადაც მაღლო
მშულოვანი.

ფრიდონის ოჯახში უცებ ყველა რაღაც შიშის ზარმა
იტანა: ყველა შეწვეული იყო იმ აზრს, რომ სადილ-ვახშამის
კეთება, პირუტყვის მოყლა და დლაგება-დასუფთავება უაზ-
რო, წყრილმანი და არა საკადრისი საქმეა და ერთხანად ეს
საქმეები ყველას თვალში გადიდა, ვაიზარდა და ყველამ

უნებურად იგრძნო, რომ რაღაც მოხდა ისეთი, რამაც სრუ-
ლიად უნდა შესცვლოს, გადააბრუნოს იმითი ცხოვრება და ეს
უცნაური ნახტომი, ეს გადაყირავება ეუცხოვებოდა და აზი-
ნებდა ყველას. ყველა რაღაც უმწურო მდომარობას გრძნობდა.
ყველაზე უწინ გამოერკვია სტუდენტი.

— ქალაქში გადასახლდით, — სთქვა მან.

— მაინც ასე უნდა ვქნათ, — წარმოსთქვა ფრიდონმა და

ვაიარ-ვაშიარა ოთახში თავის მძიმე ნაბიჯით.

— ქალაქში! რისთვის, რისთვის, ერთი მითხარი?! სა-
დაა შენი მალღია ვაჩხვარი? — შეგყვირა, მძის სიტყვებით
მოთმინებიდან გამოსულმა ანეტამ. — ახლა დაკვიდვა დრო,
შევასრულოთ ის, რასაც ვამობდით...

— ემ, რა ველოდარაკო, რომ არ გცემის. არ შეიძლება,
ასე, ქალური ლოლიკით ყველაობის ჩქარა ვადაწყვეტა...
ღრმად უნდა ჩაუფიქრე საქმეს, ყველგან ევროპაში...

— ევროპა, ევროპა! — გააწყვეტინა დამ — საფრანგეთი
შორასა, შორს და ეს რაც ხდება აგერ ჩვენ თვალწინაა.
თეორიული მსჯელობა კი არა, ახლა პრაქტიკული მოქმე-
დება საჭირო.

— შენ ყოფილხარ, შეილა, ბუნტის თავი, — უთხრა
წვეთი ფრიდონმა, — ეგება შენ იაკვი, ვინცა ქალი იარე-
ბოდა და თავისუფლებას და ერთობას ქადაგებდაო...

— ჰო და რა ახლა, რომ დღესით ორივემ ბაღანა, —
სთქვა კნინით, — ყველი ჩემი მეზობელი თუ ჩემი ტოლი
იქნება უკეთესი არაა. ანეტაი მართალს ჩივს, მე და ჩემმა
ღმერთმა.

— სტუდენტს ოდნავ ვაეღმა სიბრალულის ღიმილით.
ფრიდონმა კი გულმოსულმა შესძახა ცოლს..

— რა იცი, თუ ღმერთი გწამს შენ, რაა ცხოვრება,
ლაპარაკში რომ ერევი?

— მაგამ დადეს სიტყვებმა ანეტა აღტაცებაში მოიყვანა, ის
გადაეხვია დღეს და დაუწყო კოცნა:

— მეც მაგას ვამობ, დედილო, დროა, რომ ყველა
ტოლები ვაგდნოთ, დროა. დროა ყველამ თავისთვის მოუაროს.
ნახავ, დედილო, რა ოჯახობას ვაგწყვე და სიცოცხლეს არ
დავიშორებ, რომ არაფერი დაეკლდეს... მოაწია, დედილო,
დიდებელი დრო, დრო დღეს გამარჯვებისა და უშიშრად,
მამაცალ უნდა შევედროთ...

— კაი, კაი თუ ღმერთი გწამს, რომ გააბი. — გააწყვეტინა
მას მამამ, — უკეთესია ერთი ზურჯინი ჩამოლაგე, ქალაქში
ჩავლო, შევიტყობ რა ამბავია.

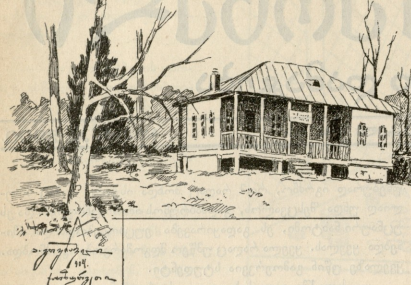
— მამა, მეც წამოვივლო, ამობოგენ ძალიან საინტერესო
კრების გამართვას აპირებენო, მინდა დავეწერო. — უთხრა ქა-
რისხანს მამამ მამას სტუდენტმა და მიუბრუნდა დას, —
ყოჩად, ყოჩად რა მჭვერემტყველი ყოფილხარ. უსათუოდ
დებუტატად ამოვიკრევენ გლტეხები.

— თუ ამომიბრუნებს, რასაკვირვებია, ვაეღმა გ. ი.
შრომელი ხალხი. სხვა არც ამომიბრუნებს და არც მინდა, რომ
ამომიბრუნოს! არც მშაშს სხვების არსებობა. ვიქნე შრომიელ
ხალხს არ გუთვობის, ისე კოტაა, რომ არც ღირს იმაზე
ლაპარაკი! — ვიშვრებ დიდებულ კაცის სიტყვებს, — ის გა-
ჯავრებული მობრალდა და ვაციდა ოთახიდან.

მაილი და მამა მისი, ჰაწია ბოხითი ხელში, კარგა გვიან
მოვიდნენ სახლში. დიდი მანძილი გამოიარეს და დაილა-

*) იხ. „დამატება“, № 305.

გურიის ცნობარებიდან

გურია.—ქაღაჩის მართვლობის სახლი.

ლები იყვნენ. დედა და ბავშვები სიხარულით გამოეგებნენ დიდ ხნის უჩახავ მაღოს.

ოჯახში ყველა, რაღაც განსაკუთრებით ვაკოცხლებული და ვაყოხილებული იყვნენ. ბებერი, უსინათლო ბაბუაეკი რაღაც იმედინის გამომეტყველებით იჯდა თავის ალაგას ზანდუთან, ათამაშებდა შავ კრიალოსანს და ილიმებოდა. დილით ის გამოიღობდა გარეთ, ჩამოაჯდებოდა სახლის გვერდით, თბებოდა მზის გულზე და ამბობდა:

—ბა ვაზაფხულის მზეო, ვამითებ, ჩემი დაბერებული ძეგლები, ისე რავეც ახალთაობის აზრმა გული ვამითბო.

ყოჩაოდ და მხიარულად იცა გარეივლიც. დილიდან საღამომდე მშუტყვენდო მუშაობდა, კავედა საყავით თავის ჰაჰია გზოს, რომლითაც ამდენ ხანს მთელი ოჯახი ამაყობდა, თანაც ღამლინებდა; ცოლი მისი გლისანელი თანაგრძნობით შესტკეროდა ქმარს და თუმცა გული ტკივილით ეწურებოდა, როცა იმისი ნაკვარავნაწყვეტავ; ვუთითა და ვაფებით დარგულ ხეხილს სჭრიდა იმისი ქმარი, მაგრამ გულშეგრათ ამბობდა.

—გაეცილი ვატებილი ჯობს, ვაბრიელი, ვატებილი; ამდობანს უნდა გვექნა აი, ამდობანს. ნამეტარი დაჯანებული ვაგვიდით ბედს.

—ბედს კი არა, ჩვენ თავს, ქალო, ჩვენ თავს, რაც რომ გჭირდეს დავითაო, ყველაი შენი თავითაო, ზომ ვაივინია... ვაჭორკლე ამა მი ბოლოები წყნელთ ვამეციყენებთ.

—კი, ვეოოკლე, წყნელი საყოფად ვაჭაწროულს, მიუგო ქმარს დიმილით ელისაბედა.

უნდა აღენშოთ, რომ ვაბრიელის ოჯახის ყოველთვი ღარიბულად, მაგრამ ტკბილად სტხოვრებდა. უფროსი შვილი აგერ მესამე წელიწადია ბათამში ჰყავდათ სამუშაოდ გგზავნილი და ყოველ თვე და თვე აწვედნად მამას ფულს. ამის წყალობით ოჯახს მკადა ულეველი ჰქონდა, ხან ყიდულობდნენ, ხან სესხულობდნენ, იმ იმდელი, რომ ფული მოგვივა ვიყიდი და გადავიხდიოთ. წრეულს კი მოსავალი სრულიად არ იყო და ამისათვის პურის ფუჭილს ყოდილობდნენ. აცხობდნენ შინ კექებზე და ისინი იკვებდნენ. მთელი ოჯახის იმედი ეხლა ამ უფროს შვილზე იყო დამყარებული.

მაღიო, აგერ ერთი კვირა სრულდებოდა, რაც შინ იყო. რაღაც სიზმარით ვაირბინა ამ დრომ, ყველა ანებივრებდა და ვეფრებოდა და ეს უფრო ახარებდა, ისედაც სიხარულით და ბედნიერებით აღსავსე, გულს. დილიდან საღამომდის წყრიალებდა იმისი ხმა, დაულოავთ შრომობდნენ იმისი ხელები: ეხმარებოდა მამას, დედას, უფლიდა და ურეცხდა ბაბუას და უეკრავდა ბავშვებს და სხვა, მაგრამ გონებიდან არ შორდებოდა ის საშაო და სასურველი აზრი, რომ ქართა გიგოსთან იქნება, რომლის სახე მუდამ თვალწინ ედგა. რამდენჯერამ

დააპრა გამოემეღანებოდა დედისათვის თავისი საიდუმლო, მაგრამ სტყვენოდა და მოუთმენლად ელოდა ნაღღამოვეს, როცა შუამავალი მოვიდოდა და როცა ყველა თავისთავად გაიგებდა, თუ რა ბედით დასასტურა ის ღმერთმა.

დადგა დიდ ხუთშაბათი. ოჯახში დიდი ფაც-ფუცი იყო, რადგანაც დედს გზავნიდნენ ქალაქში ვასასყიდად ორიოდ ქათამს და გოქებს. დედა მიმართა მამოსი:

—მაღიო, წაი ნენავ, ბაიე და ჩიციკისთავი მონახე, ფხალი ვავაკეთო. მე აგერ პურს დავკარა... ბიჭის აფერი ამბავია, ვარდნების. რაცხე გული ეს ამ შექმამ...—ის ცოლს ხანს დარქმედა და განაგრძო ნაღღლიანად,—სააღღამოთა ფრას გამოავგზანი და ეგება მეც ქე ჩამევიდო, მარა რომ აფერი ჩანს?

—ჯერ ადრეა, ნენავ, ეგება დასურ ქე ჩამევიდეს, შაფთამილი არ ეგვიანება.

—არ ეგვიანება, არა, აი მართალია, მარა რაცხე სიზმარმა წამილო, შელოო; სააღღამოთა ყოველთვის წინდაწინ იცოდა ფრას გამოავგზანა და აგერ დიდხუთაფითა და ჯერ აფერი ამბავია; ახლა იმას ვივინდი, რავეც ფარა მოგვივა, ყაჭის კაკალი უნდა ვიყიდო. შენ შინხარ, წროულს კი ძალის მორება შეგვიძლია. რაცხე უნდა შეიხედო ნენავ ოჯახს, ბაღნები თლა ვატონილია და აი ბიჭის გამოგზანი ნეტაი პურის ფასად გვეყოფოდეს, თგრა სხვის ვაი ნიო.

მაღიო შერთა დედის სიტყვებზე. მან რაღაც გამოურკვეველი მოვალეობა იგრძნო ოჯახისადმი და ეწყინა. ერთ წუთს შესწერებოდა შეშინებულის თვალებით დედას, რომლის დალილი, დაღარულ სახეზე მზრუნველობა იხატებოდა. მაღოს მამონეც უნდოდა ეთქვა დედისათვის, რომ ჩემი იმედით ნუ გაქვს, მე ვთხოვდებო, მაგრამ ისეთი მშუხარე ფიქრები აღებუქლოდა დედის შუბლს, რომ შერცხვა თავის გრძობისა და შეეცოდა დედა, ეჭ, მერე ვეტყვია—ფიქრა და ამოიხვეწა.—შუამავალი რომ მუთა ნენაი თვითან არ მენდომებს ჩემ გაუბედურებას, ბაღნები ასე იყვნენ ჩვენსას ყოველთვის შიშველი... ზოგს საქმელიც არა აქა.—ის წავიდა მხალის მოსანახავად და რამდენსაც არ აწუგებდა თავს, დედის სიტყვები მანაც არ შორდებოდა ფიქრისაგან. ხანდისხან მშვიდდებოდა, იცინოდა და ამბობდა გულში, რომ როგორ

გურია.—გურული ქაღა ჩაღის ქუღს სწავს.

გაუყვირებდა დედ-მამას, როცა შუამავალი მოვა და როგორ დაეწყვიან ცას სიხარულით, ამისთანა კარგ სიტყვს რომ იშოვნიან.

დღი ხანია სადილობის დრო მოახწია, მაგრამ დღოს აქეთია გაბრიელ სადღაც წავიდა და იმას უცდიდნენ. დიდ, სუფთად დაგვილ, დალაგებულ სახლში, კერის სიახლოვეს იდგა სუფრა და ზედ ხელგობაით მხალი და კეცზე გამოიმუხვარი პური ეწყო, მოხუცი იჯდა კარებთან მზეზე.

— ბატონო, მიირთვი, თუ გვია. რავე, აღარ მევიდა გაბრიელ და,— მიმართა მოხუცს ელისაბედმა.

— არა, რალამც ამდონი მევიცადე, პაწას კილო მევიცადი. მარა მაინც რა გაქ, რომ მემიაჯებო. მე ვიცი კი ცხერი მჭადი გექნება!

— აა, ქე მოაკრიახებენ ქათმებს ბაღნები, ვერ გუუყიდა, იო, ჩემო ცოდვე. რაღაით ვიყილოთ ქიშვირი კვერცხის შესაღებავით, ან პასკა—სთქვა ელისაბედმა.

სახლში შემოვიდა ოთხი ბავშვი, უფროსი თერთმეტ-თორმეტ წლის გამხდარი ქალი და სამი იმის მომდევნო ბიჭი დაფლეთილის პერანგებით. ბავშვები დალილიყვი იყვნენ და მოუახლოდნენ თუ არა სახლს, მამიწვე გაუშვეს გოქებიც და ქათმებიც და მოუთმენლად შემოიკვივნენ სახლში.

— არა კაცი აფერს არ კილოლობს... ხედა კილო წავალო, ნენავ, იმისანაი მშვენიერი ფერის საღებავებს ჰყიდიან... რაცხა გვაქამე გეშვი!—სთქვა უფროსმა და შეუღდა ხელის ბანას.

ელისაბედმა გასტება პური.

— კიდეც პური! არ მინდა მე პური...

— მჭადი მინდა.

— პური და მხალი რა საქმელია!...—ღრიალებდნენ ბავშვები გაჯავრებულნი ტირილით.

ელისაბედი უცებ აერთა.

— არ გინდებიან? ამა ქე იყავით, თუ არ გინდებიან, ვაქუტულებო თქვენ. თლა, [რომ პურც პური გექნებიან, იგიც ჩქარა იქნება, ნუ გეშინია, არ უნდებიან უფხატონებ!]!

— ნუ გეშინია, ელისაბედ, ქალო, ყოალოდ იყავი ჩემისანაი შვილები კაცს ჰყადეს და შიშოლის ეშინოდეს? ხომ, მაიღავ, ბაბავ, — მიუბრუნდა ის მაიღოს, — ერთ ვიცი შევიღებ ნაკლებ მაგი არ გეიტანს ოჯახს. უყურე აგერ რა მხალი გუუყვიები! სუთ, ბაბავ, სუთ. რავეც მოგვიფა ფრია ვარდნიდან, ვე, მჭადი ვიყილოთ მაშინათვე. შევიტყვი, იქით ერთ კაცს ჰქონებია გასაყიდი.

— უწინ პური ენატრებოდნენ და ახლა მჭადი რომ არაა, პურს აღარ კადრულობენ... დიდკაცები...

— დაცხრი, ქალო, დაცხრი; დევჯდეთ აგერ ინჯრა ვეშით! იმისანა ამბებებს გეტყვი, რომ ყურს არ გუუგონია ჯერ. — ის მზიარულად, გატაცებით ლაპარაკობდა.

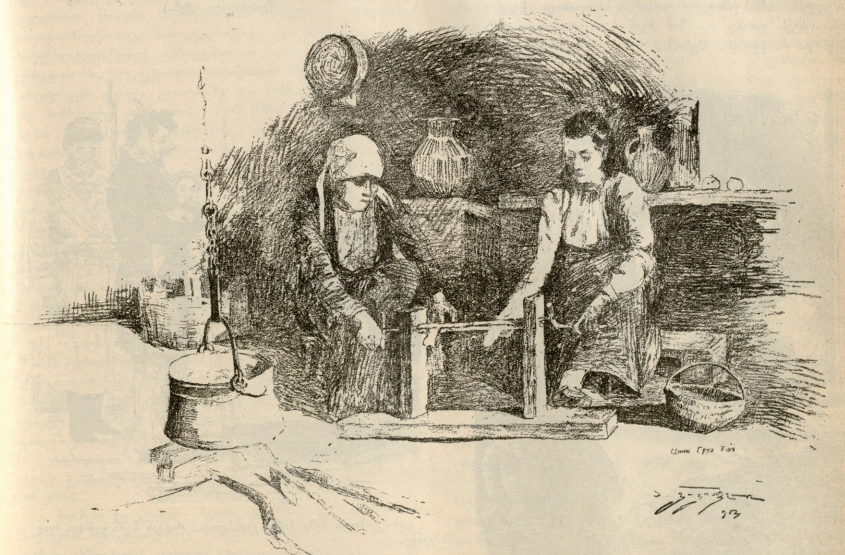
— რას, გაბიღავ, ბიჭო მეც გამაგონე, — შესძახა მოხუცმა.

— ოჰ, ბაბავ, რა ხიბება ქვეყანაზე!.. სად ვიყავით, სად ვიყავით ამდონს?... ელისაბედ შენ და მაიღო, ბაღნებს გარდა, ყველი უნდა წვევიდეთ დღეს ერთ ადგილოს, ძალიან ამბებებს შეიტკობთ გადასწყვიტეთ, რომ ქალებმაც უნდა იარონ კრებებზე და შესწავლონ ახლანდელი მღვდმარეობა... ეჰ, ბაბავ, ნეტაი შენც შეგეგლოს წამოსვლა, — მიმართა მან მოხუცს.

— აფერია, ბაბავ, თქვენ წაით და მე მიამებთ. ჩემდა იგიც დღია, რომ ამ დღეს შემასწრო ღმერთმა, ვმადლობ მის სახელს. ერთობა და აღმამინობას რაღა ჯობს.

გაბრიელის მზიარული სულის მღვდმარეობა ყველას გადავიღო, ყველა მზიარულად შეუღდა სადილის ჰამას.

ლურჯ კის გულზე ლაღად მცურავი, მკრთალი, მოხუცი მივირე, თითქოს სიყვარულით და სიხარულით გადმოცქეროდა დედამიწას და ანათებდა არე-მარეს. ის თითქოს, განსაკუთრებით იწვევდა თავის, პაწია წიწილებივით გარშემორტყმულ ციმციმა ვარსკვლავებს მოემატებინათ გაკვირვებისა და სიამის შუქი, რომ შერთებულის სხივებით უკეთ გავ-

გურია.—ბამბის დამამრახება (ბამბადან თესვის გამოცლა).

მაგრამ ამ დროს სახლში შემოვიდა სრულიად გაბრწყინებული გაბრიელი. ის თითქოს წელში გამარჯობიყო.

ნათებინათ და გავგზავნათ იმ მინდვრისათვის, ირგვლივ აღმართულ მიზა-გორებისა და ხეების ჩრდილი, რომელიც საღამოს

ნიშნად მართოლვარე ფინანსად ფეხ-ქვეშ ვაშლოდა შრომის შეილთ, რომელიც მოთმინების ძაფე გასწყვეტდათ და როგორც იქნა, თავისუფალ ბუნებაში თავისუფლად შეროვებულყენენ, თავისუფალ სიტყვის წარმოსათქმელად.

ბუნება სდუმდა, თითქოს გავაცდებოთ ყურს უფლებდა, აქ, მის მწვენე კალთაში შეკრებულ ხალხის მოხუცისა და ახალგაზრდის არაჩვეულებრივ უნაეურსა და იმედან გულის ძგერას. შემადღებულზე იდგა ვაქცატი, რომლის შვე გრძელ წვერს და თმას, თითქოს ეალერსებოდა ნიაფი და ოდნავ არხვედა პარაში. ის ანთებულის თვლებით, რაღაცას მოუხსრობდა ირგვლივ მთლად სმენად გადაქცეულ შრომის შეილებს, ქალებს და მამაკაცებს, რომელთაც გული გამბედაობის დაუშრობელ ზღვად დაესახათ.

— ვინ ვიყავით გუშინ? — ამბობდა ვაქცატი, უსიტყვო, საზოგადო მოწები, ყმები... გვეილდენ, ძალუნებში გვეცლიდნენ, ცოლშვილს გვეტაცებდნენ, ასაწყურებდნენ... ხელმოწყვეტე გავანთავისუფლდა, მარა გავგანთავისუფლა კი?... იცით, თუ არა, რომ მე დაწინარებული ვლდები ვარ: ჩემმა ბატონმა სანადღლო მიწა მგორეს დაუწინარა ვალში და დამავალა იმას უხილო ნადღლო, ამოდ ღროს მუშინაჩემი ბატონისაც, მასაც პატრეს ესტეე და, ერთის მაგივრათ ახლა, ორი მყავს... რა ვართ ღლეს ჩემე?... იგივე ყმები ვართ, ძმებო უმწაწყლო, პირუტყვები, ვინ თქვა თავისუფალი ვართო? რისთვის შევიკრებთ ჩვენ აქნაბა, ღამე ტყეში, რისთვის, იმისთვის რომ ვილაპარაკოთ ჩვენ საჭიროებაზე, მარა რაა მიზეზი, რომ არ შეგვიძლია დღის სინათლეზე, თავისუფლად, სადაც გვინდა ვილაპარაკოთ?... გვეყის თუ არა ჩვენ მოხრილ ზურგზე, თავად აზნაურობა, ზუტები, სასამართლო, პოლიცია?... იგი სასამართლო და პოლიცია; იგი მთავრობა, რომელიც ჩვენ შეილებს, ძმებს და ღლეს ციმბირში აგზანის, რაფა გამბედვთ, სიტყვა რაფა თქვითო, რომელიც ჩვენ შეილებს და ძმებს ოთხ წელიწადს მიწის სწყვეტს, მონა, უსიტყვო იარაღთ საღდათად აქცევს და ძმა, მას უსევს გარედ და შინ ჩვენ სასიკვლილოდ. ვინ ვართ ჩვენ და რა გვიინდა, ძმებო?..

— თავისუფლება, თავისუფლება გვინდა!.. არ გვინდა ძმის სასიკვლილოთ ვისახურებოდნენ ჩვენი შეილები-დაიგრგვინა ხალხის ხმამ, რომელსაც ხმა მოსცა ირგვლივ მთა-პარამა და ტყე, თითქოს სიხარულის ნიშნად, რომ ეღირსა სასურველ სიტყვას.

— ამა, გაუმარჯოს თავისუფლებას! ნუ ვეშვობით ნურავის, ნუ წავალით საღდათად; ნუ წავალით სასამართლოსა და პოლიციაში! ჩვენ მუშართ ჩვენ თავს!

— ნუ წავალით, ნუ წავალით, ჩვენ მუშართ!

— ნუ გვინდა მკვდრის წინამძღვარი, გამყიდავი ზუტის ქრისტეს სახელით!..

— ნუ გვინდა, ნუ გვინდა ქრისტეს მცნების წამბილწველი.

— ამა, ერთით ვიყოთ, ძმებო, პირობა შეგვკრათ, არ უბტუნოთ ერთმანეთს!

— მივსკეთ ერთმანეთს პატრონის სიტყვა. ღმერთმა შეგრცხვინოს, ვინც ვასტებოს სიტყვა, ვინც უბტუნოს ერთობას!.. გაუმარჯოს ერთობას! — დაიგრიალა ხალხმა.

ვაქცატი ჩამოვიდა შემადღებულ ადგილიდან. ხალხი შეტრქაღდა, ახმაურდა, მიიწმორიდა გზის მისაცემად.

— ქალია, ქალია...

— ვინაა? რა ახალგაზრდაა... იძხობდნენ იქით-აქედან.

— ფარფარიშვილის ქალია, რუსეთიდან ჩამოვიდა...

მადიომ სწრაფად მოიხიდა, შემადღებულზე იდგა ანტუა, ფერმკრათლი ადგილებული. მადიო არ ელოდდა, განაცვიფრა და გახახრა ამ სანახაობამ.

— ძმებო! — დაიწყა ქალმა მთრთოლვარედ მაგრამ თანდათან ხმა გაუმკიცდა და წკრიალით გაისმა ღამის სივრცეში.

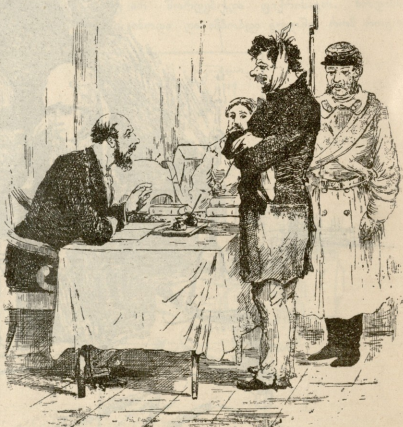
ხალხმა განაბა სული.

ნინო ნაკაშიძე

(დასასრული იქნება)

უნაწარს კაცად, მინდობა თავისუფლად ამოაქუნებოქ, მაგრამ... ურს...

— თხოვით ჩემი საქმე გადასლით, რადგან ჩემი ვეჭილი ახად გახდა.

— თქვენ დაგეპირეს მამან, როდესაც სხვას ჟიბიდან ფულა ამოაგდეთ, ვეჭილ რას გეუქვლის, რას იტყვის!

— საქმეც მაგვამა, მინდა უურა დაუგდო ამის საიდრეს.

რედაქტორი-გამომცემელი ალ. ზ. ზანაბაძანი